

‘Zijn kracht mis ik het meest’

verlies

Tekst: Brenda van Osch • Fotografie: Gerard Wagemakers

Eugène is acht jaar ziek geweest. Een halfjaar voor zijn overlijden vertelde de arts dat er geen hoop meer was. De kanker was onbehandelbaar geworden, zei hij. Mijn hoofd ontplofte. Eugène had alles gegeven, iedere denkbare behandeling ondergaan, en toch verloren.’

‘De volgende ochtend stond ik op. Ik liet Eugène slapen, hij zat nog midden in een chemokuur, zijn lijf had het zwaar. Tot mijn verbazing stond hij even later in de keuken en zong een kinderliedje: “Pyjamaatjes uit, kleertjes aan, hoogste tijd om aan de slag te gaan.” Dat moment symboliseert voor mij zijn enorme kracht en levenslust. Hij had in zijn bed kunnen blijven, maar dacht: als ik dan toch doodga, kan ik er maar beter mooie dagen van maken. De wil was er altijd. Als hij soms echt te ziek was, zei hij: “Deze dag scheur ik uit mijn agenda, Pannetje. Die is het niet waard om geleefd te worden.”

‘We kenden elkaar al lang voor we verliefd werden. Ik werkte bij een Belgisch onderzoekslaboratorium, hij was directeur bij een specialistisch reinigingsbedrijf dat ons inhuurde. Toen hij zelfstandig ging ondernemen kregen we rechtstreeks met elkaar te maken. Het klikte ongelooflijk. Al snel maakte het niet meer uit hoe laat of vroeg het was, we belden elkaar dag en nacht, over alles. Een diepe vriendschap. Voor mijzelf onverwacht merkte ik dat ik meer voor hem voelde, en het leek wederzijds. Hij was dapper, sprak het uit. We liepen in het bos, gruwelijk zenuwachtig. “Dit is het dus”, zei hij. “We gaan samen verder.” Het was niet eens een vraag.’

‘Hij was mijn grootste fan, heeft me overal bij gesteund. Ik kom uit een ondernemersfamilie en wilde dolgraag ondernemen. Ik was pas

zesentwintig toen ik ingenieursbureau Search startte, het belangrijkste wat ik moest overwinnen was mijn onzekerheid. Eugène was elf jaar ouder. “Wat is het maximale risico?” vroeg hij altijd. Die zin gebruik ik nog iedere dag. Daarmee stapte ik over elke drempel die ik zelf had opgeworpen. Eugène werd niet altijd begrepen, die grote man met die enorme bewegingen en die luide stem. Als hij er was, wist iedereen dat. Maar daarbinnen school een zachttaardig jongetje. Hij vond het fijn dat ik dat zag.’

‘Het samenvoegen van onze levens was niet makkelijk. Hij was al getrouwd geweest en had drie kinderen. Ik heb me terughoudend opgesteld, met als beloning dat ik nu een geweldige band met ze heb. Toen hij mede-eigenaar werd van Search bleken we zakelijk behoorlijk te clashen. We zijn allebei leiders, dominant, als we moesten samenwerken maakten we soms andere keuzes en hielden daaraan vast. We hebben de verantwoordelijkheden verdeeld, toen konden we elkaar weer onvoorwaardelijk steunen in de route die de ander had uitgestippeld.’

‘Eugène stierf in mijn armen, we waren bijna vijftien jaar getrouwd. Het was het mooiste en moeilijkste wat ik heb meegemaakt. Zo een zijn, dat is bijna niet te bevatten. Heel oer.’

‘De eerste tijd miste ik z’n aanwezigheid

Er ontstonden herinneringen zonder Eugène en het was of ik daarmee het voorgaande een beetje uitwiste

Anne-Marie Rakhorst (48)

Oprichter van ingenieursbureau Search en eigenaar van duurzaamheid.nl, zakenvrouw van het jaar 2000.

Verloor haar levens- en zakenpartner Eugène Janssen.

verschrikkelijk, in het huis, in het werk, in alles. Ik vond het moeilijk in situaties of met mensen te zijn waar Eugene dan voor het eerst niet bij was. Er ontstonden herinneringen zonder hem en het was alsof ik daarmee het voorgaande een beetje uitwiste. Tegelijkertijd ligt daarin de toekomst, dat realiseerde ik me heel goed. In die dagen was ik heel zwart-wit, wat zeik je nou over een moeilijk project, je leeft, maak er wat van. Dat rauwe is weg, de relativering is gebeven. Ik voel feilloos aan of iemand ook iets heeft meegemaakt en weet wat echt belangrijk is.’

‘Ik ben mijn leven gaan herontdekken. Ik dacht steeds: ik wil een leven van een vrouw van mijn leeftijd. Niet datend en dansend op tafel en niet als een weduwe van vijfenzeventig. Zo heeft Eugène het me ook gezegd: “Leef, Anne, niet met de rem erop, vol gas!” Ik ontmoette Guus en twee jaar geleden werd ons zoontje Dicky geboren, een wonder, want ik was zesenvertig. Vaak was het voor anderen nog moeilijker dan voor mijzelf dat mijn leven verderging, heb ik gemerkt. Dan zagen zij me nog de laatste keer met Eugène. Voor hen was het dag twee van het afscheid, voor mij jaar twee. Mijn ouders en Eugènes kinderen begrepen het gelukkig wel, want zij wisten dat ik elke dag, elke nacht, elke minuut alleen was.’

‘Zijn kracht mis ik het meest, tegelijk voel ik die nog altijd. Ik geloof niet in loslaten, ik heb een nieuwe verbinding met Eugène gevonden. Laatst moest ik in een MRI-scan, ik was bang voor de kleine ruimte. Guus was mee, maar dan denk ik ook aan Eugène. “Je kan het, Anne!” Veel mensen vinden dat moeilijk te begrijpen, maar mijn liefde voor de ene man doet niets af aan de liefde voor de andere. Liefde vermenigvuldigt zich, zoals je ook evenveel van je kind blijft houden als er een broertje of zusje bij komt.’

‘Daar zie ik ook de parallel met de boodschap die ik in mijn werk uitdraag over duurzaamheid. Onze economie is vormgegeven vanuit schaarste. Dat moeten we omkeren: we moeten denken vanuit overvloed. Waarom meer bouwen als er zoveel leegstand is? Waarom niet gebruikmaken van wat er is, door te delen, functies samen te brengen, te denken in kansen? Wat je deelt wordt meer, dat zie ik nog scherper.’

‘Inmiddels heb ik Search verkocht. Ik ben ondernemer, geen bestuurder, het is nu in veilige handen van bestuurders die horen bij een bedrijf van die omvang. Die beslissing hangt ook samen met mijn rouwproces. Eerst wilde ik alles hetzelfde houden, maar na een tijd ging me dat tegenstaan, want het is niet hetzelfde zonder Eugène. Ik kreeg behoefte aan verandering, aan zuurstof, aan ruimte. Dit afscheid is voor mij de manier. Ik heb het bedrijf niet langer nodig om me verbonden te voelen met Eugène.’ □

Dit is het derde deel in een serie over verlies.